
Suomen uusiutuvat ry:n ehdotukset kasvuriiheen

Suomen hallitus kokoaa parhaillaan toimenpiteitä Suomen kasvun vauhdittamiseksi. Uusiutuvan energian rooli talouskasvun mahdollistajana on olennainen, ja siksi Suomen uusiutuvat ry (SURF) on kerännyt listan Suomen kasvua vauhdittavista vihreää siirtymää edistävistä keinoista.

Vihreä siirtymä käsitteenä ja nimenä juontaa juurensa kansainvälisestä vakiintuneesta termistä green transition. Kansantajuisemmin kyse on pitkälti yhteiskunnan sähköistymisestä, jossa kaikki energiaa tarvitsevat elämänosa-alueet siirtyvät pois fossiilisen energian käytöstä ja sähköistyvät suoraan tai välillisesti esimerkiksi vetytalouden kautta. Sähkön käytön kasvu voidaan nopeimmin ja edullisimman toteuttaa uusiutuvan sähköntuotannon lisärakentamisella.

Yhteiskunnan sähköistymisessä kotimainen uusiutuva energia mahdollistaa teollisuuden uudet investoinnit, toimii arjen ilmastotekona, vankistaa energiaomavaraisuuttamme ja energiaturvallisuuttamme sekä tuottaa positiivisia työllisyys- ja aluetalousvaikutuksia.

Omalla, Suomeen rakennettavalla, energiantuotannolla vahvistamme vaihtotasettamme, mikä vankistaa talouskasvun edellytyksiä. Kotimainen energiantuotanto luo myös uusia alihankintaketjuja kotimarkkinalle, joka taas kasvattaa muun muassa uutta palvelukysyntää ja jalostusinvestointien edellytyksiä. Nämä tarkoittavat työpaikkoja ja verotuloja Suomeen.

Kaikki tämä on toteutettavissa hyödyntämällä Suomen vahvuuksia uusiutuvassa energiassa. Niitä ovat maamme laaja koko ja harvaan asuttu maantieteellinen rakenne. Lisäksi suomalainen kuntapäätöksenteko varmistaa energiantuotannon paikallisen hyväksyttävyyden, ja voimalaitosten kiinteistöveron Suomen malli toimii oikeudenmukaisella tavalla.

Uusiutuvan energia-alan investointeja lisäävät ehdotukset kasvuriheen

Uusiutuva energia mahdollistaa teollisuuden uudet investoinnit

- Energiankäytön hiilidioksidipäästöjen pienentäminen sähköistämällä teollisuutta ja liikennettä. Konkreettisia keinoja ovat kannusteet vähähiilille teollisuuden uusille investoinneille ja muutosinvestoinneille
 - investointitukimekanismi tulee kohdistaa teollisuuden prosessien sähköistämiseen vahvistamaan energiajärjestelmämme toimivuutta.
Eriytinen fokus joustavaan kulutukseen pystyviin investointeihin.
 - vetyinfrastruktuurin rakentaminen mm. vetyputkina.
- Sähköntuotannon lisästarve tarvitsee vakaan ja ennustettavan investointiympäristön tuuli- ja aurinkovoimalle. Suomen sähkön käyttö vuonna 2024 oli noin 83 terawattituntia. Pelkästään yhden vihreän teräksen tuotantolaitoksen sähkön tarve on 10–20 TWh. Uutta sähköntuotantoa tullaan tarvitsemaan merkittävät määrät. Tämä onnistuu ainoastaan, mikäli investointiympäristö ja luvituskehikko pysyvät vakaina.
- Uusiutuvan energian tuotannon huomiointi hallituksen teollisuuspuistomallissa tukemaan offgrid-/partially grid -jalostushankkeita. Suomen uusiutuvat ry:n päättäjäbarometrin tulosten perusteella päättäjät haluavat edistää tuulivoiman rakentamista nimenomaan teollisuusalueille.
- Liikenteen osalta olemassa oleva sääntely luo jo markkinaa muille synteettisille polttoaineille kuten esimerkiksi e-metaanille. Tätä hyvää kehitystä tulee jatkaa.
- Suomalaisen ammoniakkin tuotannolle valtion koordinoima tiekartta
 - eurooppalaisen ja suomalaisen ammoniakkin tuottaminen palvelee lannoitteiden osalta ruokaturvaa ja vähentää riippuvuutta Venäjästä.

Suomen menestys luodaan kunnissa, jotka ovat ajurin paikalla energiamurroksessa

- **Vältetään turhaa lisäsäätelyä:** hallitusohjelmassa mainittua kiinteää etäisyyttä asutuksen ja tuulivoiman välille ollaan tämänhetkisen tiedon mukaan säätämässä alueidenkäyttölain yhteydessä. Hallituksen esityksen on suunniteltu tulevan lausunnoille alkuvuonna 2025. Kiinteä etäisyys on ylimääräistä ja haitallista säätelyä, joka estää puhtaan kotimaisen sähköntuotannon lisäyksen.
 - **Toimiva nykyinen säätely,** jossa etäisyys määritetään mallintamalla tarkasti voimalasta lähtevän äänen leviäminen ja sijoittamalla voimalat vähintään niin kauas asutuksesta, että valtioneuvoston asetuksessa määritetty sallittu äänentaso alitetaan, määrittää vähimmäisetäisyyden asuin- ja lomakiinteistöjen sekä tuulivoimalan välille. Suomessa käytössä oleva mallinnusmenetelmä on tiukka ja useissa jo rakennettujen tuulipuistojen äänitason mittauksissa mallinnuksen on osoitettu toimivan hyvin ja vastaavan hyvin tai jopa liioittelevan todellista äänen leviämistä. Suomessa käytössä olevat ääniohjearovot perustuvat tieteelliseen tutkimustietoon siitä, millä äänentasolla valtaosa ihmisistä (yli 90 %) ei koe tuulivoimalan ääntä häiritseväksi.
 - Nykyisellä mallinnusmenetelmällä saatavaa etäisyyttä pidempi **etäisyydsmääräys estäisi tuulivoimarakentamisen varsinkin eteläisessä Suomessa,** mikä heikentää energiajärjestelmän tasapainoa ja vaarantaa sähköntuotannon lisäystavoitteet.
- **Suomen ehdoton kilpailuetu** vihreän siirtymän hankkeiden edistämisessä on se, että kunnalla on päätösvalta hankkeiden sijoittamisesta alueelleen ja kunta saa täysimääräisen taloudellisen hyödyn uusiutuvan sähköntuotannon kiinteistöverosta. Kilpailuedun heikentämisen sijaan **vahvistetaan tätä Suomen mallia,** joka myös korostaa uusiutuvan energian normaalia demokraattista luonnetta. Voimalaitoksista saatavan kiinteistöveroahyödyn tulee jatkossakin jäädä täysimääräisesti kuntaan, eikä

- sitä pitää ottaa valtiosuusjärjestelmäuudistuksessa ns. tasausjärjestelmän piiriin.

Energiajärjestelmää vahvistavat kasvuteot

- Aluevalvonnan ja itäisen Suomen tuulivoimarakentamisen yhteensovittaminen on tehtävä tavalla, joka on todellinen ja toteutettavissa oleva ratkaisu
 - moderni aluevalvonta parantaa koko kansakunnan turvallisuutta ja samalla hyödyttää kaikkia osapuolia.
 - itäisen Suomen tuulivoimarakentaminen tukisi erinomaisesti koko sähköjärjestelmän toimintaa ja resilienssiä tuomalla energiajärjestelmään tasapainoa. Mm. LUT-yliopiston mallinnusten mukaan Itäiseen Suomeen sijoitettu tuulivoima tasapainottaa hyvin Pohjanmaan maakuntiin rakennettua tuulivoimaa.
 - uusiutuvan energian rakentaminen vahvistaa elinvoimaa itäisessä Suomessa, kun alueella syntyy uusia energia-alan hankintaketjuja ja jalostusinvestointeja.
 - yhteistyö ratkaisujen toteuttamisessa on perusteltua myös Ruotsin ja Euroopan unionin kanssa.
 - rahoittamisessa huomioitava useammat kanavat muun muassa EU:n rahoitusinstrumentit sekä tulevien puolustusmäärärahojen kohdentamisessa, ymmärtäen rahoituksen tuottavan myös uutta elinvoimaa aikaan saavaa yritystoimintaa.
- Jos käyttöön otetaan fossiilittoman jouston mekanismi tai muu tuki, sen tulee ensisijaisesti kannustaa kulutusjousto. Mekanismista voi myös tehdä keinon luoda Suomeen sähköpolttoaineiden markkina, mikä parantaisi myös huoltovarmuutta. **Kapasiteettimekanismi ei saa vaarantaa sähkömarkkinoiden toimivuutta.**
- Energiavarastoja rakennetaan parhaillaan markkinaehtoisesti niin lämmössä kuin sähkössä
 - hyvää kehitystä ei pidä sekoittaa investointeja pysäyttävällä tuella.
 - olemme vasta uusiutuvaan energiaan perustuvan energiajärjestelmän kehityksen alussa ja jousto on kykeneviä, ja siitä hyötyvää sähköä kuluttavaa teollisuutta on kehitteillä. Sähköhinnanvaihtelut

vähenevät, kun esimerkiksi kulutusjoustot kehittyvät ja markkinoille tulee lisää liiketoimintaa, joka hyödyntää edullista sähkön hintaa.

- Liikenteen latausverkoston rakentaminen ja vahvistaminen varsinkin alueilla, jossa latausmahdollisuuksia on taloyhtiöissä ja toimitaloissa vielä vähän

Johdonmukainen luvitus ja kohtuulliset kustannukset mahdollistavat investoinnit

- On tärkeää, että sidosryhmät ja kunnan asukkaat voivat vaikuttaa lähellään sijaitseviin hankkeisiin. On kuitenkin tarpeetonta, että samasta asiasta voi valittaa kaavoitus- ja lupaprosessissa. Tällä hetkellä näin on YVA-menettelyn läpikäyvässä tuuli- ja aurinkovoimahankkeissa. Kaavapäätöksestä voi valittaa hallintotuomioistuimeen kaavan ympäristövaikutuksista, kun taas YVA-menettelyyn tai siinä todettuihin ympäristövaikutuksiin liittyvät valitukset tehdään rakentamislupavaiheessa. Järkevämpää olisi, että myös YVA:an liittyvät valitukset käsiteltäisiin kaavoituksen yhteydessä. Poistetaan siis tuplavalituskäytäntö.
- Uusiutuvan energian selkeiden tavoitteiden kirjaaminen Suomen energia- ja ilmastostrategiaan tukee asemaamme kansainvälisessä kilpailussa tuoden hanketoimijoille luottamusta siihen, että Suomen valtion energiapolitiikka on pitkäjänteistä ja tukee vihreää siirtymää.
- Merituulivoiman kilpailutukset on toteutettava riittävän avoimesti, reilulla kilpailulla, pienillä maksuilla ja järkevällä verotuksella sekä painottamalla kilpailutuksissa laadullisia kriteereitä tarjotun hinnan sijaan. Merituulivoiman taloushyöty Suomelle tulee aluetalousvaikutuksista.
- Merituulivoiman ja aurinkovoiman kiinteistöveron alentaminen samalle tasolle maatuulivoiman kanssa mahdollistaa hankkeiden rakentamisen markkinaehtoisesti ja tuo merkittävät aluetalousvaikutukset.
- Aurinkovoimapuistojen sääntely- ja lupaprosessien sujuvuus, yhtenäisyys, joustavuus sekä ennustettavuus koko maassa parantaa investointiympäristön ennakoitavuutta ja vakautta.
- Työryhmän ehdotuksessa alueidenkäyttölainsäädäntöön on mukana aurinkovoimayleiskaava, jossa aurinkovoimahankkeelle voidaan myöntää rakennusluvat yleiskaavan perusteella. Tämä on kannatettava muutos.

Tämän lisäksi YVA-rajaa pienemmillä aurinkovoimahankkeilla tulee säilyttää kuntienkin arvostaman suunnittelutarveratkaisu tai sitä vastaava menettely sujuvoittamaan pienempien aurinkovoimahankkeiden luvitusta.

Paikallista hyväksyttävyyttä ja investointiympäristöä vakauttavat toimenpiteet

- Voimalaitoksen kiinteistöveron kuuluu kantaa siihen kuntaan, jossa uusiutuvan energian tuotanto ja sen haitat ovat. Voimalaitosten kiinteistövero ei tule ottaa mukaan ns. tasausjärjestelmään valtionosuusjärjestelmä uudistuksessa. Kyse on hyväksyttävyyttä vahvistavasta oikeudenmukaisuudesta.
- Uusiutuva energia on paikallista energiaa. Siksi valmistelussa ja päätöksenteossa pitää korostua paikallinen päätöksenteko. Kunnan määräysvaltaa ei pidä vähentää kunnan päätäntävaltaa rajoittavalla lainsäädännöllä, kuten lainsäädäntöön sisällytettävillä kiinteillä etäisyyksillä asutuksen ja tuulivoiman välille.
- Sähkömarkkinalain muuttaminen siten, että tuotantoa ja energiavarastoja voidaan liittää nykyistä joustavammin sähköverkkoon yhteisellä liityntäjohtolla säästää resursseja ja luonnonvaroja sekä mahdollistaa kohtuullisemman maankäytön.
- Lunastuskorvausten tasokorotus vahvistaa liityntäjohtojen eli siirtolinjojen hyväksyttävyyttä. Lunastuslain muutos on toteutettava kaikkia yhteiskunnan toimintoja tasapuolisesti kohtelevalla tavalla.

Suomen uusiutuvat ry on entinen Suomen Tuulivoimayhdistys ry, joka laajensi kesällä 2024 toimintansa koskemaan maa- ja merituulivoiman lisäksi teollisen kokoluokan aurinkovoimaa sekä aurinko- ja tuulivoimahankkeisiin liittyviä energiavarastoja. Suomen uusiutuvat ry:ssä on noin 240 jäsenyritystä edustaen laajasti sekä tuuli- että aurinkovoiman hankekehittäjiä, tuottajia ja alihankintaketjuja.

Kerromme mielellämme lisää mistä tahansa yllä olevasta kasvua lisäävästä toimenpiteestä.

Kunnioittaen

Heikki Peltomaa, hallituksen puheenjohtaja, Suomen uusiutuvat,
h.peltomaa@wpd.fi, 040 679 7563

Anni Mikkonen, toimitusjohtaja, Suomen uusiutuvat,
anni.mikkonen@suomenuusiutuvat.fi, 040 771 6114

Matias Ollila, edunvalvontajohtaja, Suomen uusiutuvat,
matias.ollila@suomenuusiutuvat.fi, 040 124 7411